

RÖSTRÄTT FÖR KVINNOR

Tidning utgiven av Landsföreningen för kvinnans politiska rösträtt.

MOTTO: Vi kunna aldrig göra så mycket för en stor sak som en stor sak kan göra för oss.

V. ÅRG.

STOCKHOLM, 15 MAJ 1916.

Nr 10.

RÖSTRÄTT FÖR KVINNOR

utkommer den 1 och 15 i var månad.

Redaktion och Expedition: 6 Lästmakaregatan I
Redaktionstid: onsdag och lördag kl. 1/3 3—1/4 4.

Expeditionen öppen vardagar kl. 1—4.

Rikstel. 8600. Allm. tel. 147 29.

Telegramadress: Rösträtt, Stockholm.

Prenumeration genom posten:

Pris för 1916 Kr. 1: 35.

Lösnummer 5 öre.

För utlandet sker prenumeration antingen genom posten eller genom insändande av 2 kr. i postanvisning till tidningens expedition.

RÖSTRÄTTSBYRÅN

Lästmakaregatan 6 I, Stockholm

Allm. tel. 147 29. Rikstel. 8600.

öppen vardagar kl. 1/2 1—1/2 5 e. m.

L. K. P. R:s sekreterare träffas personligen kl. 1—3 e. m.

Under kommande år blir kvinnornas medborgarskap det mest framträdande draget i vårt lagstiftningsarbete. På grund härav kommer alltid år 1916 att stå som en av milstolparna i vår historia. Hädanefter skola de vida präriernas män och kvinnor äga samma medborgerliga rättigheter och enas i gemensam strävan att för Saskatchewan folk för alla tider ernå den högsta och bästa styrelsetypen grundad på demokratiska principer. Jag är förvissad om att kvinnorna i vårt land till fullo uppskatta det ansvar, som följer med valsekeln och att de alltid skola allvarligt sträva att genom sina röster stärka och förbättra ej endast våra juridiska institutioner, utan även alla de lagar, som röra vårt folk.

Saskatchewanens ståthållare Lake
i sitt tal vid parlamentets öppnande
den 14 mars 1916.

Då sommaren står för dörren.

De, som hade tillfälle att närvara vid förra sommarens rösträttsmöte i Huskvarna, ha säkert alltjämt i minne den rika fond av entusiasm och arbetsvilighet, som detta möte tillförde rösträttsrörelsen och hur det blev en kraftkälla, ur vilken man hämtade mod och styrka till fortsatta strävanden.

Sommaren blir ju i många avseenden en splittringens tid, de olika förningarnas och korporationernas medlemmar skingras under semestrar och ferieveckor till olika delar av landet, och därför är det i hög grad viktigt och betydelsefullt att, innan denna vilotid begynner, göra klart för sig hur och i vad mån man är skyldig att gagna sin sak. Ty så länge Sveriges kvinnor inte ha medborgarrätt, får sommaren icke bli liktydig med stagnation i arbetet, utan var och en måste, på sin ort och i den mån det är henne möjligt, till allt vidare kretsar utbreda rösträttsidé. Räkna vi över våra resurser, så veta vi, att de arbetande rösträttskvinnorna inte sky några svårigheter, när det gäller upplysning och agitation, men vi veta också att vi äro alldeles för få, att alltför tunga bördor vila för dem, som stå i spetsen för rörelsen, och att vi måste vinna ständigt nya tillskott av unga och villiga arbetskrafter för att bli en maktfaktor.

Sommaren är också en tid, som bör ägna sig åt agitation. När allt i naturen gror och spirar, då är det som om också människornas tankar rörde sig i vidare och ljusare banor och inte så lätt stelnade i formalism och tradition. Vi komma under våra semestrar ofta i en alldeles ny miljö, vi träffa andra människor, få en inblick i förhållanden, som vi förut inte lärt känna, och

den rösträttskvinna, som allvarligt och energiskt vill, hon kan bli en rösträttsens brännpunkt och samla de många okända och oprövade viljorna.

När nu även denna sommar på inbjudan av Södermanlands länsförbund ett rösträttsmöte är utlyst i den lilla vackra och historiskt märkliga mälarestaden Strängnäs, hoppas vi, att tillslutningen måtte bli så stor som möjligt. Innan rösträttskvinnorna planera för sina semestrar, måste de göra klart för sig, att Strängnäs mötet så att säga är utgångspunkten för sommarens agitationarbete, och att det är de idéer och tankar vi där emottaga, som måste göras fruktbarande. För dem, som resa från söder till norr eller vice versa, är Strängnäs genom sitt läge i mellersta Sverige en lämplig anhaltstation, och ingen, som har möjlighet att komma, får utebli. Tiderna äro sådana, att kvinnorna måste hålla obrottsligt samman, fast knutna vid sina organisationer, och när vi lämna sommarmötet i Strängnäs, måste det vara med en stark känsla av att varje enskild skall göra vad på henne vidkommer för att gagna det hela. Vart vi än komma, och vilka människor vi än träffa samman med, något kunna vi alla göra, och det blir höstens skördar, som bära vittne om vårens och sommarens sädd.

Ny landvinning.

Ny förening är bildad i Oxelösund den 7 maj efter föredrag av fru Elisabeth Wærn-Bugge.

Ny kvinnlig stadsfullmäktig.

Vid fyllnadsval till stadsfullmäktige i Vaxholm har utsetts folkskollärarinnan fröken Gertrud Thorman.

Landstingsmannakandidaterna och kvinnorösträtten.

Till belysning av landstingsmannakandidaternas ställning till kvinnans politiska rösträtt lämnas här nedan en sammanställning av hittills till Röstrettsbyråns inkomna svar, uppdelade på respektive län och partier.

Blekinge län.

Av de frisinnade ha 16 svarat ja och 1 förhållit sig tveksam. 8 socialdemokrater ha svarat ja. Från högern har 5 blanketter återsänts obesvarade, 2 ja, 2 ja med förbehåll och 8 nej.

Gävleborgs län.

Av 39 frisinnade ha 30 svarat ja, 3 svarat undvikande och 6 underlåtit att svara. Av 35 socialdemokrater ha 32 svarat ja och 3 icke svarat alls. Av 51 högermän har 1 svarat ja, 1 ja med villkor, 5 svarat undvikande, 2 återsänt blanketterna tomma och 26 underlåtit att svara.

Göteborgs och Bohus län.

Av 56 frisinnade och socialdemokrater ha alla svarat ja, med undantag av 3 frisinnade, som yttrat betänkligheter. Då högerkandidaternas adresser icke kunnat erhållas, har det varit omöjligt för ordföranden att hänvända sig till dem.

Jämtlands län.

Alla frisinnade och socialdemokrater ha svarat ja. Av högern ha 3 svarat nej och 1 villkorligt ja.

Jönköpings län.

Alla de frisinnades och socialdemokraternas kandidater ha besvarat frågorna med ja. Av högern ha 3 svarat ja, 5 nej och de övriga underlåtit att svara.

Malmöhus län och Kristianstads län.

Från 125 frisinnade och socialdemokrater ha kommit 85 svar, alla jakande. Av 119 högerkandidater ha 3 svarat ja, 5 ja med förbehåll och 26 nej.

Norrbottens län.

Alla frisinnade och socialdemokrater ha svarat ja. Av högern ha 4 svarat nej, 1 förklarat sig ej vara principiell motståndare, 1 fordrat garantier och 1 förklarat sig gå med på kvinnorösträtten under vissa förutsättningar.

Skaraborgs län.

23 frisinnade ha svarat ja och 3 underlåtit att svara. 2 socialdemokrater ha svarat ja. Av högern ha 9 svarat nej och 17 lämnat frågorna obesvarade.

Stockholms län.

Av 23 frisinnade ha 11 svarat ja, 3 ja med förbehåll och de övriga underlåtit att svara. Av 18 högerkandidater har 1 svarat ja, 1 i princip uttalat sig för kvinnans politiska rösträtt, 3 varit tvekanande, 5 svarat nej, 2 återsänt formulären obesvarade och 6 inte svarat alls.

Södermanlands län.

28 frisinnade och 17 socialdemokrater ha alla svarat ja. Av högern har 2 svarat ja, 2 ja med villkor, 4 nej och 2 inte uttalat sig alls.

Värmlands län.

Av 57 interPELLERADE högerkandidater ha 13 svarat nej, 4 ja, 2 villkorligt ja, 1 önskar ej reformen genomförd för närvarande, 4 ha ställt sig tveksamma, 7 ha inte velat yttra sig, och 7 ha återsänt blanketterna tomma. 19 ha underlåtit att svara. Av 38 frisinnade ha 30 svarat ja, 1 ja med röstplikt, 1 nej och 1 inte tänkt sig in i frågan. 5 ha inte svarat alls. Av 22 socialdemokrater ha 18 svarat ja och 4 underlåtit att svara.

Västernorrlands län.

Alla frisinnade och socialdemokrater ha svarat ja, med undantag av 3 frisinnade, som underlåtit att svara. Av högern ha 2 svarat ja, 14 nej och 7 varit tveksamma, de övriga 23 ha underlåtit att svara.

Älvsborgs län.

Av 32 frisinnade ha 26 svarat ja, 1 förklarat sig ej vara emot saken, 1 förklarat sig vara neutral och 4 ej svarat. Av 17 socialdemokrater ha 12 svarat ja, 1 nej och 4 underlåtit att svara. Av 43 moderata ha 2 svarat ja, 1 ja med förbehåll, 2 undvikande, 1 vägrat besvara frågorna, 2 återsänt dem utan svar, 13 ha svarat nej, och de övriga 22 ha inte svarat. Av 6 tillhörande Bondeförbundet har 1 svarat ja, 1 ja med förbehåll, 1 svarat nej och 3 icke svarat alls.

Örebro län.

Av 89 tillfrågade ha 57 lämnat svar. Alla frisinnade och socialdemokrater ha svarat ja. Av högern ha 2 svarat ja, 1 ja med förbehåll, 6 undvikande och 3 nej. De övriga ha inte svarat.

Östergötlands län.

7 frisinnade och 8 socialdemokrater ha svarat ja. Av högern har 5 svarat nej och 1 svarat ja på första frågan, men varit tveksam rörande den andra.

Annonsera i Rösträtt för Kvinnor.

Annonspris 10 öre efter texten, 12 öre å textside pr mm.-höjd, spaltbredd 65 mm. Marginalannons samt annons å bestämd plats 20 öre pr mm. Årsannonser 20 % rabatt, halvårs 10 % rabatt, kvartals 5 % rabatt. För annons till införing 1 eller 2 gånger torde likvid medfölja ordern. Annons bör vara insänd senast 5 dagar före tidningens utgivningsdatum till Rösträtt för Kvinnors expedition, Lästmakaregatan 6, Stockholm. För annonsavdelningen: Rikstel. 8600, Allm. tel. 14729, mellan 1—4 e. m.

Mera om sommarmötet i Strängnäs.

Det till detta nummer utlovade definitiva programmet för mötet måste tyvärr anstå till det nästa. Något kunna vi dock meddela utöver vad förut är sagt. Så t. ex. kommer ämnet för dr. Lydia Wahlströms föredrag att bli *Andliga strömningar i 1800-talets politik*, varjämte under lördagen kommer att talas över ämnet *Kvinnornas solidaritet* — av vem, det är ännu ej fullt avgjort. Efter detta föredrag blir diskussion, om sådan anses lämplig. Huruvida något annat överläggningsämne kommer upp på programmet, kan ännu ej bestämmas, då anmodade föredragshållare och inledare hava sina egna sommarplaner oavgjorda.

Lördagsaftonen kommer fröken Anna Kleman att tala om kvinnorna och fredstanken eller något dylikt. Själva ämnesformuleringen har ännu ej kommit oss till handa. Samma afton anordnas gemensamt samkväm med te-supé & Stadshotellet. Söndagen kl. 2 anordnas en sång- och musikstund i Domkyrkan av domkyrkoorganisten, dir. Sundström. Sång utföres av fröken Frisell. Kanhända att en här befintlig manskör kommer att medverka vid detta tillfälle. Ryktet säger, att vi ha att vänta besök av hela Stockholmsföreningen den dagen. Men lösa rykten lämpa sig ju icke som programpunkt.

Söndagseftermiddag blir friluftsmöte i den s. k. Långbergsparken med föredrag av fru Ellen Hagen, fröken Märta Bucht, Luleå, och så en manlig talare, som inte kan bestämma sig förrän den 10 maj. Efter friluftsmötets slut intages te och smörgåsar vid länets lantushållsskola å Benninge, belägen alldeles invid parken och som äges och innehaves av fröken Eva Sack.

Under måndagen antages det att V. U. anordnar ett möte, mera speciellt för rösträttsföreningsmedlemmar, men därom ha vi ingen befogenhet att nu yttra oss. I nästa nummer av denna tidning, och även i sinom tid i en del andra publikationer, inkommer alldeles säkert ett definitivt program för hela mötet. Som vädret kommer att bli vackert, det kan väl inte rägnas två sommarmöten å rad heller, så lovar *utlivet* under mötet att bli härligt. Samtidigt med programmets delgivande komma meddelanden att lämnas över de kostnader, som med mötet äro förknippade.

Anmälan om deltagande i mötet bör vara insänd före den 8 juni, adress: Kvinnomötet, Strängnäs.

För Södermanlands länsförbund:
Augusta Widebeck,
ordf.

Norsk kvinnlig studentkör till Stockholm.

Den 17—21 maj gästas Stockholm av den norska "Kvindelige Studentsang-förening", som här kommer att giva ett par konserter. Kören uppgår till 86 personer och bland deltagarna äro professor Kristine Bonnevie, doktor Munch, m. fl. kända norska namn. Anföraren är kompositör Per Winge och solist blir den här förut kända sångerskan Elisabeth Munthe Kaas.

Den första konserten givas i Musikaliska Akademien den 18 maj, och den andra blir en folkkonsert å Skansens friluftsteater den 20 maj, varefter en enkel avskedsfest är ordnad å Höganloft.

Biljetter till konserterna säljas hos Söderlund och Svala samt till avskedsfesten på Höganloft på Strand Hotells kontor.

Att döma av programmet, som redan föreligger, torde det bli en utmärkt vacker konsert, vilket tillsammans med sällsyntheten att få höra en norsk kvinnlig studentkör borde bidra till att locka ett talrikt auditorium till de bägge konserterna.

Fernqvists Kappaffär

33 Drottninggatan 33
n. b. och 1 fr. upp

Stort lager av in- o. utländska nyheter

i alla slags

DAMKAPPOR, DRÄKTER & KJOLAR

till billiga bestämda priser. Obs! Beställningsavdelning.

Den tredje provinsen i Canada vunnit.

Under de tre första månaderna av detta år ha redan tre av Canadas provinser hunnit med att ge sina kvinnor medborgarrätt. Redan förut ha vi redogjort för rösträttssegrarna i Manitoba och Alberta, och i dag kunna vi bringa budskapet att även kvinnorna i Saskatchewan erhållit rösträtt inom sin provins.

Den organiserade rösträttsrörelsen i Saskatchewan är endast fem år gammal, men har bedrivits med stor energi. Det kraftigaste argumentet för kvinnorösträtten har emellertid i detta fall givits av kriget, vilket även framhålls av rösträttsföreningens ordförande, Mrs Lawton, i ett tal, då hon för några veckor sedan överlämnade en petition till premiärministern. "Kvinnorna anse detta som sitt sista försök", yttrade hon vid detta tillfälle, "det är tydligt att budet att tjäna sitt land kommit till dem lika väl som till männen. Den första kallelsen kom till dem, när de sågo sina käraste och närmaste gå bort på fosterlandets bud. Det var då tid för kvinnorna att ta deras plats och fortsätta deras arbete. De många olika slag av arbete kvinnorna då måste utföra ha visat deras samvetsgrannhet och förmåga att tillfredsställande utföra vad de åtagit sig, och om männen vilja ha den bästa hjälp kvinnorna kunna giva dem, tillkommer det dem att erkänna oss som medborgare och giva oss medbestämmanderätt i samhället."

De tre provinser i Canada, som nu givit kvinnorna rösträtt, omfatta ett område lika stort som alla staterna öster om Mississippi med undantag av Georgia och Florida och nästan dubbelt så stort som California, Oregon, Washington och Nevada tillsammans.

Det hemliga motståndet.

Mrs Carrie Chapman Catt framhöll i sitt stora rösträttstal i Boston, att det ingalunda uteslutande är motståndare med öppet visir, som Amerikas rösträttskvinnor ha att kämpa emot, utan att det farligaste motståndet är det, som arbetar i det tysta och som mobiliserar sina arméer till ett underminerande arbete. I sina kommentarer till nämnda tal tillägger redaktören för The Woman's Journal, Alice Stone Blackwell, följande: "Många av Mrs Chapman Catts åhörare erinra sig säkert de krafter, som Boston & Maines järnvägsbolag förra hösten satte i rörelse för att motarbeta rösträttsarbetet i New Hampshire. Bolaget råkade i svårigheter, och när deras böcker genomgingos, innehöllo de bland annat ett utgiftskonto för kampanjen mot kvinnorösträtten. Även i Kalifornien och Oregon har en liknande kampanj satts i gång. Motståndet från järnvägsbolagen är sålunda ett faktum, vilket man har svart på vitt på, men orsaken till detta handlingssätt är alltjämt en gåta. En del suffragister hålla före, att järnvägsbolagen frukta kvinnorna av den orsaken, att de skulle fordra effektivare skyddsåtgärder för människoliv, om de hade rösträtt och genom den kunde påverka lagarna."

Rösträttsarbetet i Tyskland.

Stort möte i Frankfurt a. M.

Det nybildade tyska Frauenstimmrechtsbund skulle hållit sitt första årsmöte i oktober 1914, då kriget kom och oimintetgjorde alla planer därpå. I år har emellertid tanken på ett dylikt möte åter tagits upp, och den 15 och 16 april kunde det trots stora svårigheter avhållas i Frankfurt a. M.

Mötet var glädjande talrikt besökt, och anordnarnas ansträngningar kröntes i rikt mått med framgång; arbetet avlöpte lugnt och harmoniskt; läget klargjordes, och förbundets mål och uppgifter utformades genom riktlinjer för positivt arbete i framtiden. För att befördra arbetet tillsattes följande kommittéer: en propagandakommitté, med bl. a. Lida Gustava Heymann som medlem, en rikspetitionskommitté, i vilken vi återfinna Anita Augspurg och Minna Cauer, en presskommitté samt en finanskommitté.

Propagandakommittén har till närmaste uppgift fått att söka bilda ungdomsgrupper inom lokalaföreningarna, att utarbete nya flygblad och flygskrifter för att vinna nya yrkesgrupper för rösträtten, och petitionskommittén fick i uppdrag att efter kriget föranställa en rundfråga till alla framstående politiker huru de ställa sig till den logiska motsägelsen i formeln "allmän rösträtt för män".

Flera resolutioner fattades under mötet, bl. a. en avsedd att tillställas det preussiska herrehuset och innehållande gendrivanden av där framställda osannfärdiga uppgifter rörande rösträtten i de länder, där den genomförts. Mötet väckte stor entusiasm hos sina deltagare, och det är att hoppas att de frön, som där såddes, inom en ej alltför avlägsen framtid skola bära frukt i arbete och handling.

Rösträttsdag i Amerika.

Den 1 maj firades i år över hela Förenta Staterna såsom rösträttsdag. Tusentals möten höllos, där resolutioner fattades med uppfordran till alla politiska partier att uppta kvinnorösträtten på sina program.

Kvinnorna och fredsarbetet.

Brevkort från Schweiz.

Bern den 4 maj.

Den 1 maj konstituerades i Bern den första schweiziska lokalavdelningen av "Internationella kvinnokommittén för varaktig fred". Denna förening är ett resultat av kvipnokongressen i Haag 1915. I spetsen för kommittén, som har att i Schweiz sörja för grundandet och ledandet av vidare lokalaföreningar, står doktor Gertrud Woker. Lokalföreningar ha sedan bildats i Zürich, Basel och kantonen Aargau. Det närmaste arbetsprogrammet fixerades och lyder: Avhållandet av kurser över internationella folkrättsfrågor, ävensom förberedelser för den troligen i Bern nästa gång sammanträdande internationella kvinnokongressen.

R-t.

Pensionat för barn

öppnas i Skälderviken i början av juni månad i komfortabel villa, belägen i härlig barr- och ljungskog med utsikt över havet. Riklig och närande föda erhålles.

För barn med ryggradskrökning och dålig hållning m. m. finnes tillfälle till behandling med sjukgymnastik och massage. Pris för inackordering jämte bad samt vård och tillsyn 125 kronor pr månad.

Sjukgymnastik och massage (daglig behandling) 50 kronor pr månad.

Sänglinne och handdukar torde medtagas. Endast åtta till tio barn kunna mottagas, dock ej tuberkulösa.

Vidare meddelas lämnas av Föreståndarinnan, Fröken HANNA FLYBORG, gymnastikdirektör. (Utexaminerad från Fru Bergman-Österbergs Svenska Gymnastik-Institut i Dartford, Kent, England).

Adress före den 7:e juni:

Villa Solhem, WÄXJÖ.

Adress efter den 7:e juni:

Villa Bris, SKÄLDERVIKEN.

Referenser lämnas av:

Tandläkare Anna Swanbeck, Wäxjö,
samt Professorskan A. Ekecrantz

Karlavägen 4. Stockholm
Riks. 10604.

De nya barnlagarna.

Diskussionsmöte i Stockholm.

Stockholms F. K. P. R., Fredrika-Bremer-Förbundet, Föreningen Frisinnade Kvinnor, Soc.-Dem. Kvinnornas Centralstyrelse, Vita Bandet, Svenska Kvinnornas Nationalförbund och Moderata Kvinnoförbundet anordnade onsdagen den 26 april ett diskussionsmöte å K. F. U. M. i Stockholm rörande lagberedningens förslag om lag till barn utom äktenskap. Som inledare hade kommitterade lyckats erhålla ordföranden i lagberedningen, justitierådet Hjalmar Westring, som gav en klar och överskådlig utläggning av förslaget olika punkter. Sedan ordföranden, fru Agda Montelius, hälsat de närvarande välkomna, överlämnade hon ordet åt aftonens talare, som inledde sitt föredrag med att betona, hur torvtiga de lagar varit, som röra de utomäktenskapliga barnens förhållanden och vilka nödvändiggjorde en utredning av frågan. De grundlinjer, efter vilka lagberedningen arbetat, ha baserats på en av Statistiska centralbyrån verkställd utredning om utomäktenskapet födda barn, på medicinska undersökningar samt på liktydiga förhållanden i Danmark och Norge. Antalet oäkta barn har under de senaste årtiondena befunnit sig i ständig tillväxt, omkring 25 proc. legitimeras genom föräldrarnas äktenskap, men bland de återstående procenten konstateras en fruktansvärd dödlighet till och med femte levnadsåret.

Lagberedningen har alltså haft att utgå från den synpunkten i vad mån det genom lagstiftning kan vara möjligt att förbättra de utom äktenskapet födda barnens ställning. Vad barnets namn beträffar, vill beredningen att det i lagen skall fastställas, att barnet skall bära moderns namn. Vårdnad och förmyndarskap tillkommer modern, men fadern kan, sedan frågan undergått särskild prövning, förordnas till förmyndare. Rörande underhållsskyldighet har den nuvarande lagen visat sig ytterst bristfällig, enär däri endast stadgats nödortvig föda och uppfostran, tills barnet fyllt 15 år. Enligt det nya förslaget skall underhållet vara lämpat efter båda föräldrarnas ekonomiska villkor. Ävenledes är det stadgat, att fadern skall lämna bidrag till modern en tid före och en tid efter nedkomsten. Uppstår hinder i moderns förvärvsverksamhet, kan denna tid utsträckas till 4 månader före och 9 månader efter nedkomsten.

Full arvsrätt finns i nuvarande lag endast efter modern. Med hänsyn till faderns le-

Låt kemiskt tvätta och pröva Edra kostymer hos oss och Ni blir belåtna.
Örgryte Kemiska
Tvätt- och Färgeri Aktieföretag Göteborg

gitima familj; svårigheten att få faderskapet bekräftat och tanken på att förhållandet mellan fadern och barnet är mindre intymt än det med modern, har majoriteten av lagberedningen stannat vid att bibehålla den gällande lagen. Modernefränder ha enligt beredningens förslag rätt att ära barnet, men icke fädernafränder.

För varje barn utom äktenskapet skall förordnas en barnvårdsman, som äger att bistå modern med råd och dåd, att fastställa barnets börd och underhåll samt föra dess talan. För närvarande har modern rätt att hemlighålla sitt namn, och yrkanden ha framkommit om upphävandet av denna bestämmelse. Barnets och moderns intressen stå i denna fråga emot varandra. Statistikern har visat, att antalet dödsfall samt dödsföreläsa för första levnadsåret är 25 procent större bland barn av okända mödrar, och därför anser beredningen, att moderns intresse bör vika för barnets rätt. Modern bör anmäla sin nedkomst för barnvårdsman, i annat fall måste prästen anmäla födelsen, varefter barnvårdsnämnden tillsätter barnvårdsman. Faderskap kan fastställas genom erkännande eller rättegång. Svaranden kan, om han haft umgänge med kvinnan under konceptionstiden, dömas till underhåll. Fullgör fadern inte sina underhållsskyldigheter, föreslår beredningen införsel i avlöningen, som tillhandahålls hos arbetsgivaren. En annan säkerhetsåtgärd är emigrationsförbud.

Lämnar barnfadern modern utan hjälp, har han skuld i moderns förgripelse på barnet och kan dömas till böter eller fängelse. Talaren slutade härrefter sin redogörelse och uttalade sitt tack för att han inför en så representativ kvinnoförsamling fått framlägga förslaget huvudpunkter.

Sedan justitierådet Westring avtackats med livliga applåder, vidtog en långvarig diskussion, som visade det stora intresset för de nya lagar, som man önskar så effektiva som möjligt. Diskussionen inleddes av barnvårdsman Barkman, som riktade sig mot bristerna i faderskapsutredningen. Borgmästare Jakob Pettersson uppehöll sig vid frågan om arvsrätt och ansåg att lagberedningen härvidlag förbisett barnets rätt med hävdande av faderns intressen. Vidare framkommo fröken Anna Lindhagen, fru Hilda Sachs och jur. kand. Eva Andén m. fl. med en del reservationer och önskemål, och när klockan led mot halv 12 lämnades ordet åt justitierådet Westring att svara interpellanterna. Då diskussionen var synnerligen livlig och långt ifrån uttömmande, får man hoppas att allmänheten och i synnerhet kvinnorna bli satta i tillfälle att ytterligare uttala sig i en fråga, som för kommande generationer blir av livsavgörande betydelse.

G. H. E.

Morgondagens kvinna.

Zürich den 4 maj.

När det sista kanonskottet en gång avfyrats, skola vi få se, att en annan värld öppnar sig omkring oss, en värld, som kommer att synas oss mycket olik den, som trädde oss till mötes före det första kanonskottets avlossande. Det är ett faktum, som ej behöver många kommentarer; däremot kan man livligt kommentera den antagliga beskaftenheten av denna nya värld, som väntar oss. En av de intressantaste frågorna är kvinnans ställning. Vi ha redan sett, huru kriget undan för undan ändrat och utvidgat hennes värld. För länge sedan hava vi upphört att följa oss vid, att kvinnan mött oss i egenkap av spårvägsledare och föreläsare, brevburare, banktjänsteman, nattvakt etc.; vi veta alla, att hon är livligt verksam i krigsförvaltningens sanitetstjänst, att hon som läkare och lärare utfyller sina manliga kollegers lediga platser, att hon försökt sig på juristens mångsidiga och ansvarsfulla värv, och intet av allt detta förväntar en nyktert bedömande människa. Soldathustrurna, änkor eller dottrarna ha i de krigförande länderna intagit sina frånvarande mäns platser — det är helt naturligt, om vi därför ställa oss den frågan, om detta skall upphöra med kriget eller om vi stå inför en stadigvarande förändring av vårt samhällsväsen. Skillnaden är slående: från att hava varit mannens hjälparinna, har kvinnan blivit hans rival. Under kvinnorörelsens första dagar ha dess motståndare ofta förargat sig däröver, och återigen visade sig mannen var den starkare — ej på grund av sina naturliga anlag, utan emedan han nästlat sig in i samhällslivets olika grenar och sedan gammaltv kunde göra anspråk på alla de yrken och platser, som kvinnan först måste erövrå. Kriget har på ett underbart sätt kastat om dessa förhållanden: kvinnan fyller nu ut en mängd av hans forna ställningar och yrken, och mannen måste — när kriget en gång är slut — återerövrå dem.

Man kan givetvis föreställa sig denna motsats som synnerligen dramatisk. Den från slagfältet hemvändande krigaren visar hän på sina ärr och sår och utropar, att han just vågat sitt liv och fått sina sår under striden för hem och hustru och anhöriga. För hemmets säkerhet har han burit större bördor än man någonsin kunde tänka sig, och han har skyddat hemmet så väl, att ar-

betet utan honom även kunde fortgå. Tack vare honom besparades kvinnan det värsta: kriget blev åtminstone vid fronten männens verk, och just därför kunde kvinnan tränga in överallt, utföra det övergivna fredliga arbetet. I många fall var hon skickligare och framsyntare, vilket måhända har till följd, att hjälten måste söka sig en annan plats. Kvinnan däremot kan med skäl hänvisa till, att enbart hennes arbetsamhet och anpassningsförmåga, hennes iver och goda vilja ha bidragit till att livet fortgick i sina banor, att arbetets stora kretslopp ej avstannade; endast med hennes hjälp, endast genom den skyndsamhet, som hon lade i dagen, när det gällde att ersätta mannen, kunde det bakom fronten liggande landet hållas upprätt, genom hennes arbete bereddes honom vapen och flöt arbetets ström vidare. Man ser redan, att både man och kvinna ha rätt, och därigenom blir problemet ändå mer invecklat. Samtidigt få vi ej förgäta, att det för varje dag ännu mera tillspetsas, att varje ny utskrivning och mönstring samtidigt kallar ännu flera kvinnor till vapen — nämligen till att övertaga de bortdragande männens verk. Man behöver således ej lida brist på patetiska motsatser. Och — lyckligtvis — dylika omvälvningar försigga ej patetiskt.

Man har redan överallt en aning om den hotande faran. Lagstiftningen har gripit in och föreskrivit, att den hemvändande krigaren kan göra anspråk på sin förra plats. Men detta tvång — så nödvändigt det än må synas — kan allena ej hjälpa. En mängd män kommer ej att mer kunna användas för sitt forna arbete; många skola ej mer återfinna den arbetets fabrik eller affär, i vilken de arbetat, deras arbetsgivare är kanske död eller i konkurs; andra kunna blott prestera ett minimum av det arbete, som kvinnan utför, och efter en kort frist få de rymma fältet för henne. I varje fall kommer saken ej att ordnas så lätt, som en del kvinnohatare antaga, nämligen, att kvinnan med ett glatt leende åter drager sig tillbaka till den husliga härden och barnkammaren. De "okvinnliga yrkena", om vilka man förr så gärna talade, tyckas redan ha betydligt minskats i antal, och efter krigsårens erfarenheter, kommer man förvisso blott att "tala tyst" därom, d. v. s. om man vill undgå att bli utskrädd. Beviset för motsatsen skulle nämligen alltför

tydligt kunna presteras, och kvinnan skall säkert, i medvetandet om sina prestationer, ej så lätt låta skrämmas sig på flykten.

Kan man alltså befara, att kvinnan överallt kommer att uppträda som mannens rival? Ja, förvisso — man behöver ej blott befara detta faktum utan hoppas på det. Ty det vore ett stort misstag, om man skulle inbilla sig, att människorna efter kriget skola behöva söka efter arbete. Nej; arbetet kommer tvärtemot att söka människorna, ja kanske t. o. m. utan att finna dem. Icke "män emot kvinnor och kvinnor emot män", utan "män och kvinnor", kommer nödvändigheten att bjuda oss. Krigets ingrepp i mänsklighetens existens var alltför våldsam, för att, ej efter freden efterföljas av en ännu ej anad brist på arbetsdugliga människor. Och oändligt mycket har man att göra om, ersätta och reparera, och oändligt många liv ha för evigt upphört att verka. Efter förstörelseraseriet kommer förvisso ett arbetsraseri, och man kan nästan säkert förutspå, att vi 3 månader efter krigets slut komma att erkänna att våra bekymmer för att bereda krigaren en plats i den borgerliga fredsfrenten varit tämligen onödiga.

Under mina vidsträcka resor i så gott som alla de krigförande länderna har jag endast fått det intrycket, att kriget givit kvinnorörelsen ett större kampmedel än hundraårig agitation och millioner broschyrer och tidskrifter. Några få fakta: de engelska suffragetterna inställde genast sin kamp. De ha blivit själen i krigsarbetet där hemma och understödda nu samma ministrar, som de först så livligt bekämpat. Norge har antagit en lag, som erkänner kvinnans likställighet i alla offentliga tjänster. I Schweiz torde inom kort kvinnorörelsen vara genomförd. Ingenstädes hör man nu de invändningar, som förr voro så vanliga, stillatigande åhör man nu kvinnans anspråk på likställighet. Är det måhända någon som tror, att lagarnas små taggar skola kunna upprätthållas? Mannen måste giva kvinnan tillåtelse, om hon vill företaga en resa! Vårifrån skall han giva den tillåtelsen? Från skyttegravnen? Från fånglägret? Och denna resa räddar kanske hans affär, som tack vare kvinnan upprätthålles. Hon får i flera av de krigförande länderna vara förmyndare, testamentsvittne etc., ja hon får vara mer, än någon kvinnoaks kvinna ens kunde drömma om 1914. Och man kan vara förvissad om att denna utveckling

Erfarenheter.

För Rösträtt för Kvinnor
av Hildur Öjer.

— Nej, kära Louise, hur "koseligt" det är att sitta här hos dig och småprata, så får jag nog bryta upp, ty nu har jag föresatt mig att arbeta rösträtt, och det skall börja just i dag — allt för länge har jag skattat åt slöheten.

— På vad sätt skall du då arbeta?

— Genom att samla prenumeranter på Rösträtt för Kvinnor. Ack, om kvinnorna bara inte voro så fattiga, utan verkligen kunde offra en krona — gud ska veta att valutan inte uteblir!

— Fattiga! Nej du, när det gäller annat, fiska de nog upp kronan — det är bara, när det är fråga om den tråkiga rösträtten, som det inte nappar. Fega äro de — ja, du kommer att ge mig rätt, sedan du gjort rondan.

— Fega! Hur kan du fälla ett så hårt omdöme om dina medsystrar?

— Ja förlåt, jag menar visst inte alla, men jag rör nu en gång inte för, att jag ser nyktert på tingen. Som du vet, fuskar jag också i yrket, och för att inte behöva ödsla krafter på att uppmana de "plikttrogna", gick jag

igår in på postkontoret och bad att få titta i utdelningslistan — och jag blev både varm och kall. Varm av de namn jag såg — ty för många av dess bärare spelar kronan verkligen en roll — och kall av att "se" så många, som saknades.

— Ja, skälen kunna ju vara många-handa, men beskyllningen för feighet får du allt ta tillbaka.

— Kom igen i nästa vecka, Maja lilla, så ska vi fortsätta samtalet — jag medger att min syn på vissa ting kan tåla vid en liten justering. —

Sju dagar senare sysslade Louise med att ordna ett litet inbjudande kaffebord för att värdigt kunna mottaga Maja. Det gick "i färgerna": gult och vitt. Ibland hade hon undrat, om "artisten", som fann på det helgula porslindet, haft en aning om i vilket syfte det kunde användas. Louise var alltid så "genomförd" — som vännerna skämtsamt betygade — till och med när det gällde kaffebordet, och här hade hon material: bländvit damastduk, gul servis, jus suffragii-servetter och härliga påskliljor. Det smäckra kristallglaset flankerades av fyra små vita sidenvimplar med märket i gult.

Nu kunde "barnet" komma. Den äldre vänner kallade henne gärna så, fastän hon medgav, att "den lilla" var

fullvuxen inom deras gemensamma intressesfär.

Tamburklockan ringde sakta. Det var nog inte Maja, ty hennes signal var tre små korta ryck, men när dörren slogs upp, stod "barnet" verkligen där, och det var med dröjande steg hon gled över tröskeln.

— Välkommen min vita lilja, vart ha rosenkinderna tagit vägen?

Maja rätade upp sig och rodnade till. — Jag är bara litet trött, sade hon hastigt, och ytterklädernas placering tog hela hennes uppmärksamhet.

Louise låtsade om intet och slog upp sin språklåda. Hon "hade familj", d. v. s. bedärande brorsbarn, och det tog en lång stund, innan "allt det senaste", som dessa små underbarn kläckt ur sig, var genomgången.

Maja skruvad sig på stolen, och "uppsalastjärnan" stockade sig i hal-sen. Till sist bröt hon ut, nästan en snyftning: Louise, du hade rätt, dom vägar inte!

— Vädra känslorna min unge, jag är oemottaglig för baciller.

— Ja, ser du, det är inte de "riktiga" nejen, som gjort mig ledsen — dem förstod jag — utan det att missräkningen som gripit mig så hårt. "Kvinnor kunna aldrig räkna med realiteter",

brukar min bror säga, och nu har jag fått en lektion, som jag inte glömmet — tänk, att jag inte velat se!

— Giv mig några smakbitar, är du rar, dina antydningar ha verkligen retat min aptit, och måhända kan jag sedan servera dig en liten efterrätt.

— Jag blir nog långrandig, men det får du förlåta och som vanligt offra dig för saken. — Genast jag började fick jag med glädje kronorna av två bitkröna i Lysells affär — de snälla flickorna lädo nästan om ursäkt för sin försummelse — och detta gav mig mod att på Albergs konditori vända mig till majorskan Granroth, som jag bara känner från en bjudning i vint-ras. Hon stirrade helt häpen på mig, men så fann hon sig och upplyste mig med sitt förbindligaste småleende, att hennes hus var så välförsett med tidningar, att hon på inga villkor ville ha mera — — — paper!

Något slokörad gick jag in på Walléns kontor och bad att få tala vid min vän kassörskan. "Ja, kära du, vill kan ju ta tidningen, eftersom du vill det, men med villkor att den lämnas till portvaktsfrun." På min frågande blick svarade hon hastigt: "Ser du, min bror skulle nog aldrig tillåta mig att ha tidningen — aldri blir i missumör, bara man antyder något, som rör kvin-

skall fortsätta, och freden skall ej lämna den, utan befordra den. Och ingen skall mer förvåna sig över vad skämtet ännu för några år sedan hånade. Nödvändigheten blir alltmera tvingande. Varor, gods, råprodukter, allt måste anskaffas; den som är raskast i vändningarna är värd guld. Nya handelsförbindelser tillhöra dem, som snabbast äro i stånd att fullgöra leveranserna. Vem frågar efter om kvinnor eller män stå för arbetet?

Oändligt många rättsförhållanden måste ordnas på nytt, nya böcker anskaffas, nya ämbetsverk inrättas etc. — ja, sannerligen, man kommer därvid att föga bekymra sig om utbildningen, man kommer endast att fråga efter att var och en arbetar, raskt, outtröttligt. Dag och natt. Tvivelsutan kommer detta att innebära en fara för familjelivet, vida större än före kriget. Men återhållning och stillastående är också en fara, som hotar folket med fattigdom och ekonomiska kriser. Man kommer blott att ha att välja mellan olika faror. Vem skall då ha mod att tala om de "svaga" kvinnorna och "okvinnlighet"? Ha de ej fått stödja och hålla darrande män, ur vilkas hjärnor läkaren avlägsnat granaternas splittror? Ha ej de, nästan tillintetgjorda av sorg, fått övertaga sina mäns arbete och *dessutom* omvårdnaden om de faderlösa små? Voro de ej överallt närvarande — i fabriker, på kontoren, i tjänsterummen och lasaretten? Och ha de ej trots allt förstått att modigt kämpa sig fram genom krigshushållningens försakelse och umbäranden? — Förvisso — endast den, som i de krigförande länderna varit i tillfälle att se det, kan döma därom!

Morgondagens kvinna kommer man att möta överallt och utan att förvånas däröver, och, naturligtvis, utan att kunna på minsta vis förarga sig över henne. Här och där skall kanske en oduglig och hänsynslös man reta sig över de honom obehagliga yrkeskonkurrenterna, men vi tro, de komma endast att höra till undantagen. Det kommer helt enkelt ej att falla någon människa in att tänka på annat än att det måste så vara, och det kan då ej heller vara annorlunda, om det ock fordomtima var det. De "övertygande bevisen" att en kvinna ej ägnar sig för det och det yrket, komma att falla inför fakta att kvinnan utövar det och det yrket. Vid sidan där-om kommer det naturligtvis att finnas "damer"; icke ens kriget har gjort slut på dessa egendomliga mänsklighetens lyxskapelser, och freden kommer nog

ej heller att göra det. Dessa komma emellertid endast att utgöra en liten, från det verkliga livet avvikande "klick", som har till uppgift att slösa, skapa moder och på den tröttande jakten efter sensationer endast skaffar sig sjukdomar, som måste botas vid fashionabla kurorter. Kvinnan däremot kommer att hålla fast vid sitt yrke, och den som vill se, kan redan i dag se, hurusom nästan alla kvinnor valt ett sådant.

Millioner män dö eller bli krymplingar för livet, giftermålsutsikterna bli allt mindre, och levnadsomkostnaderna ha stegrats så enormt, att mannen i de flesta fall ej kan försörja en familj. Därför måste även kvinnan göra sitt för hemmets uppehälle, och därmed försvinner ock den gamla föreställningen om mannen som "brödgi-vare och hustrumann". Den allmänna värnpliktens demokrati förde omedelbart till allmän utkomstskyldighet, och därmed ock till undanröjandet av kvinnans "vara eller icke vara" i det allmänna livet. Vad som där-av ännu alltjämt finnes kvar i gamla lagar är intorkat, talar emot livet, har gjort sig omöjligt, ja, det behöves ej ens en motsägelser för att utplåna det.

Obotliga kvarlevor av en utåldrig konservatism skola givetvis förklara, att vi därigenom förlora i poesi och det berömda "galanteriet" kommer att få sitta emellan. Men denna tvivelaktiga förlust kommer att uppvägas genom mänsklighetens utnyttjade kraft, som utövar alla sina tjänster, och i ett vilt rus kommer att övervinna och förringa arbetets blodiga smärta och mänsklighetens förnedring.

Morgondagens kvinna kommer sannerligen ej att ha det för lätt, men i stället erövrar hon sig rätten att vara en fullberättigad delägare och besittare av denna nya kommande värld, som genom brand och mord långsamt utbreder sig inför oss.

R-t.

Rösträtten på scenen.

Frigga Carlbergs roliga och lärorika pjäs Statsministerns döttrar har nu utkommit på Göteborgs F. K. P. R:s förlag. Såväl de F. K. P. R., som tänka uppföra den på tilljorna, som alla övriga rösträttsintresserade böra med det snaraste införliva den med sitt bibliotek, ty den lilla prydliga volymen får inte saknas på någon rösträttskvinnas bokhylla. Särskilt under sommarens agitation torde den bli av stort värde.

Samhällskurser av ny typ.

För de F. K. P. R., som till hösten tänka sätta igång med samhällskurser av ett eller annat slag, kunde säkert åtskilligt vara att lära av de kurser man i vinter påbörjat i Danmark och för vilka här i korthet skall redogöras.

I känslan av det ansvar och de förpliktelser, som segern av den 5 juni förra året medförde för de danska kvinnorna, beslöt Dansk Kvindesamfund att starta kurser, som skulle ge de nya väljarna solid kunskap i de ämnen, som en medborgare behöver vara hemmastadd i. Grundprincipen i dessa kurser är *undervisning*, ej underhållande föredrag. Deltagarna äro elever och ledaren deras lärare. Därför skall var lektion bestå i dels att något nytt genomgås och dels att det förra gången meddelade förhöres. Det nya bör helst framställas samtalsvis. Undervisning efter bok anses ej nödvändig; däremot noggranna anteckningar av det viktigaste under lektionerna jämte litteraturanvisningar för självstudier.

Enligt en för hela Danmark skisserad plan har tiden beräknats till 2 å 4 terminer med 12 lektioner i veckan, var och en på halvannan timme. Lärarkrafter har man fått från läroverk, seminarier och folkhögskolor. Deltagarnas antal bör helst inte överstiga 30 i varje kurs. Ämnena äro naturligtvis allt, som kan falla under rubriken samhällsfrågor, därvidlag ej att förglömma ekonomiska spörsmål. Dansk Kvindesamfund har för gången av det hela utarbetat en detaljerad plan.

Det är, som man ser, att helt enkelt sätta sig på skolbanken igen. Men eventuell motvilja härför bör ju inte vara så svår att övervinna, då man betänker, att här finge man verkliga lön för sin möda. Föreläsningar i all ära — men behållningen blir ju i allmänhet inte särdeles stor. I all synnerhet då det gäller ämnen så späckade med fakta som de ifrågavarande. För dem, som vilja anordna kurser, som skola ge mesta möjliga *kunskap*, borde alltså det danska exemplet vara efterföljansvärt.

Dansk Kvindesamfund tror sig kunna påräkna ett sådant intresse för sina kurser från kommunernas sida, att dessa skulle lämna både gratis lokaler och penningunderstöd. Så optimistisk får man väl ej vara här, men om flera kvinnoföreningar på platsen kunde slå tillsammans om en kurs, borde de ekonomiska svårigheterna vara lättare att komma igenom. *Lydia Matson-Sager.*

Igenkänningsstecknet.

Det är ett känt faktum att varhelst rösträttskvinnor råkas, så ha de genast, om ock personligt obekanta, gemensamma intressen och beröringspunkter. Vare sig man råkar en duktig innehavarinna av en bok- och pappershandel i Haparanda eller en friherinna ifrån Ystad, en dalkulla eller en modist i Stockholm, så har man genast något gemensamt att tala om; bära de bara märket, så uppenbaras gemenskapen utan vidare. Möter man på resor eller på gatan en annan kvinna med rösträttsmärket, detta säkra, pålitliga tecken på en meningsfrände — vi bära det väl alla? — så verkar det som ett band, ett frimurartecken; man vet genast var man har den andra, vad hon tycker och tänker om en massa saker, vet genast att vi sträva för samma mål. Likadana märken bäras av kvinnor från världens alla hörn, och det käns som ett stöd och en uppmuntran utan ord att se den lilla diskreta rättfärdighetssymbolen buren av obekanta kvinnor.

Det är ett säkert, billigt och lätt sätt att stödja varandra och den gemensamma saken genom att långt mera allmänt bära det internationella lilla tecknet. Finns det någon medlem av Vita Bandet, som försummar att bära sin vita rosett? Och ha inte t. ex. alla promoverade doktorer, alla ingenjörer m. fl. sina olika utmärkelsetecken — varför ha inte alla rösträttskvinnor sitt internationella märke synligt? Själva märket förblir ju detsamma, men infattas olika i olika länder; bl. a. i Ungern, där det är inramat av en genombruten kant, besatt med kulörta stenar och pärlor; det ryska märket har fått en ljusblå emalj-kant med inskription. Dessutom finns det märken av brons för 50 öre, av silver för kr. 1,10, i guld till ett pris av 6 och 12 kr., efter vars och ens smak och råd och lägenhet; således måste allt de flesta av dem, som ej skaffat sig märket, själva konstruera upp sina små undanflykter.

E. W. P.

Donation till kvinnliga medicinare.

Avlidna fröken Hilda Nilsson i Stockholm har donerat 25,000 kr. till en stipendiefond under Fredrika-Bremer-Förbundets förvaltning för kvinnliga medicinare studerande, med företräde för sådana, som ägna sig åt studiet åt ögonsjukdomar under högst 8 år i följd.

nans rösträtt". Jag invände något om att det väl ändå var *hon*, som i den familjen drog det tyngsta lasset, men svaret blev endast en lång suck. —

På gatan mötte jag min kusin Karls fru, och hon blev nu mitt offer: "Ja — jag vet inte — nej det kan jag nog inte — ty, som du vet, ha vi så dålig postgång ut till villan, att jag har min adress på Karls kontor, och han skulle *aldrig* bära hem den tidningen." Inte ens för sin hustrus skull? frågade jag. "Nej, jag slog fram därom en gång i vintras, och han svarade, 'att den skulle bränna i hans ficka', och inte vill jag då att han skall göra det."

På middagsrasten kilade jag upp till Holms för att träffa fröken Ada — jag trodde visserligen, att hon var "säker", men hade föresatt mig att ingenting uraktlåta, utan "göra min plikt inom mitt distrikt". "Tidningen?" "Nej, den läser jag hos Malla Gren och, snälla fröken, när Ni skickar något om rösträtten, så använd inte stämpelade kuvert — min principal kunde få se breven, och då bleve han inte nådig." Jag tänkte på hur beroende principalen var av den duktiga Ada, men lovade i alla fall att villfara hennes önskan.

Innan jag hann ut på e. m., fingo vi besök av fru Stål, hon, som bodde hos oss som flicka, och, som genast hon fått

ärva den rika mostern, blev gift med en okänd storhet från Västervikstrakten. Naturligtvis sonderade jag henne. "Nej, hon hade inte tidningen — led-samt nog för övrigt" — och med stor världsvana lät hon samtalet glida över på mamas oförljknliga sockerkaka. — Övad, som jag blivit, lät jag henne förstå, att mot en krona, plus porto, kunde den farliga publikationen anlända i ett ogenomträngligt korsbandsomslag, och, vet du, jag fick tårar i ögonen vid hennes oförställda glädje. "Vilje jag ha besvär, så skulle hon bli så tacksam — hennes man var så nervös — — överansträngd — — (kanske av att klippa hustruns kuponger?) — och — och" — — Nu var det jag, som bytte om samtalsämne, och hennes handtryckning vid vårt avsked var mycket uttrycksfull.

Ja, detta var vad jag hann med på min lovdag, och sedan har det varit nästan likadant. En riktigt välbärgad dam försäkrade mig, att hon inte kunde "ta en minut från arbetet för att läsa tidningen", och en fet och frodig änkefru bad mig i sträng ton att ej "lägga mig i hennes privatangelägenheter", och ändå försäkrade jag, att jag var så hövlig — — — men usch Louise, det glittrar så överlägset i dina ögon, du tycker jag är barnslig, som inte kan

lämna hjärtat hemma, när jag gör sådana här ronder — jag vet nog att ett kallt huvud är mera värt än ett varmt hjärta, men då får saken vara — åtminstone för mig.

— Aek, min vän, vi behöva nog båda delarna, och nu skall du till belöning få del av min lilla erfarenhet, men ska vi inte först inta våra vanliga platser vid brasan?

— Du har nog någon gång hört mig nämna gamla fru Sundén. Hon lever av sin lilla statspension, och till den kommer ett litet bidrag från en annan kassa, som jag årligen brukar hjälpa henne att söka, och som hon helt trohjärtat kallar "sin fond".

Innan nerverna blevo så oroliga, ökade hon sina små inkomster med att sy skorosetter, men jag är ändå viss om att "skälvan" i händerna har sin grund i mångårig undernäring. — I förrgår fick jag besök av gumman, och som det är långt ännu till dess "fonden" skall sökas, trodde jag, att ärendet gällde ett litet ficklån. Något sådant begär hon inte gärna, men "nöden har ingen lag", som du vet. Vi pratade hit och dit, och till slut kommo vi in på rösträttsfrågan. Då blev det liv i den lilla gumman. Jag fick veta, att "fru Arvidsson på svalen" har en dotter, som är maskinskriverska — "en riktigt rar tös"

— och av henne hade hon fått låna Rösträtt för Kvinnor för förra året. Du kan tro hon läst med öppna ögon — man kände sig nästan efterbliven! Bland annat, som gjort intryck på henne, var uppmaningen till prenumeration, och nu ville min gäst be mig skaffa henne tidningen för i år — "fröken tror väl, att man kan få alla numren, fast det är långt lidet på året?" Jo, det var jag viss om, och jag hoppades få nöjet skänka henne den, men då voro vi framme vid målet — d. v. s. det, som hon hela tiden haft i tankarna. En hård knut på den omfångsrika bomullsnäsduken togs upp, och från den flyttades 10 tioöringar över i min hand. "Fröken ska inte tro, att jag vill ha tidningen för inte — de ä en sån glädje för mig att kunna betala och — — detta är min kaffebrädd för förra månan. Jag kunde aldrig tro, att det kunde gå för sig, för jag har alltid förr haft så ont utå svart kaffe, men nu var det bara roligt, och ändå roligare blir det, när jag får så mycket å läsa å tänka på" — — —

Maja borrhade ned huvudet i vännens knä, och när hon åter tittade upp, var blicken klar och rösten stadig.

— Tack, Lisa lilla, sade hon varmt, i nästa vecka skall jag börja på nytt — i en annan stadsdel!

A. P. ANDERSSONS MÖBELAFFÄR

STOCKHOLM

Gamla Kungsholmsbrogatan 26
(andra huset från Drottninggatan)

Stort lager af finare och enklare

MÖBLERi ek, mahogny, valnöt samt andra
träslag äfven målade, till billigaste priser.

Allm. Tel. 11410 Riks Tel. 65 05

Advokat EVA ANDÉN

JURIS KAND.

Kvinnliga Juridiska Byrån

Vallingatan 18 - Stockholm C.

Rättegångar o. juridiska uppdrag av alla slag.

KL. 10-4.

Riks tel. 7576.

Allm. tel. 18336.

E. o. Hovrättsnotarien**ELISABETH NILSSONS Advokatbyrå**

Södergatan 14, Malmö

Tel. 6137

Rättegångar och Juridiska uppdrag av alla slag.

Till ordförandena i F. K. P. R.

För eventuellt utsändande av ett nytt utprop önska vi veta, om vårt förra utprop blivit mottaget i pressen, och torde Ni därför godhetsfullt underrätta sekreteraren, läroverksadjunkt N. Nordlund, Kristianstad, om utproppet blivit infört i Edra platstidningar.

Dessutom voro vi tacksamma, om Ni ville uppgiva namnet på någon eller några personer, som Ni tror kunde vara hågade för att ställa sig i spetsen för bildandet av en lokalavdelning i Eder plats.

Styrelsen för lokalavdelningen i
Kristianstad av M. F. K. P. R.

Fredrika-Bremer-Förbundet och rösträtten.

På Fredrika-Bremer-Förbundets årsmöte, som ägde rum i Stockholm den 25-26 april, ägnades en del av andra dagens förhandlingar åt Kvinnans arbete för medborgarrätt med fru Karin Fjällbäck-Holmgren som inledare. Talarinnan uppmanade de närvarande att var och en i sin stad ge sitt personliga arbete åt saken, som alltjämt har att strida mot okunnighet, fientlighet och likgiltighet, och av den livliga diskussion, som följde, framgick auditoriets allvarliga vilja att främja rösträttsarbetet.

Kvinnorörelsens landvinningar.

Oversikt över de sista 70 årens
utveckling i Sverige

är titeln på ett nytt flygblad, som utgivits av L. K. P. R. Flygbladet, som innehåller en förteckning över alla de reformer, rörande kvinnornas ställning i Sverige, som genomförts sedan 1845, torde fylla ett inom rösträttskretsar länge känt behov. Priset är 2 öre eller kr. 1: 50 pr 100 ex. Rekvisitioner ställas till Rösträttsbyrån, Lästmakaregatan 6, Stockholm.

HONUNG

garanterad ren till salu billigt genom

H. B. CORELL.

Ensamförsäljare i Stockholm med omnejd för

Malmö Honungsförsäljning Riks 57 09.**Arbetet ute i landet**

Alnö F. K. P. R. anordnade den 8 april offentligt möte å Goodtemplarlokalen i VII. Efter unison avsång av Vårt land hälsade ordföranden, fröken Térèse Almquist, de närvarande välkomna samt lämnade en kort redogörelse för rösträttsarbetet på Alnö, varefter ordföranden i Sundsvalls F. K. P. R., fröken Elin Wahlquist, höll ett sakrikt och medryckande föredrag om Huru våra grannländers kvinnor erhållit politisk medborgarrätt. Programmet utfylldes med solosång av fru Häggkvist och deklamation. Ett 20-tal nya medlemmar antecknade sig i föreningen.

Arboga F. K. P. R. hade sammanträde den 3 april. På inbjudan samlades medlemmarna hos en av styrelseledamöterna, och sammanträdet fick härigenom en särskilt hemtrevlig och stämningsfull prägel. Vid mötets början redogjorde ordföranden, fröken Helga Sundborg, för vad som under senaste tiden tilldragit sig i rösträttsrörelsen. Revisionsberättelsen godkändes, och ansvarsfrihet beviljades styrelsen. Nya medlemmar antecknades. Ordföranden gav till sist en detaljerad och intressant skildring av centralstyrelsemötet i januari. Härefter avslöts det i allo givande mötet med vacker solosång.

Askersunds F. K. P. R. firade lördagen den 29 april sin 5-årsfest med ett samkväm, i vilket de flesta av föreningens medlemmar deltog jämte en del andra för saken intresserade kvinnor. Ordföranden redogjorde för föreningens verksamhet under de gångna fem åren och framhöll sedan i ett kortare anförande några synpunkter i kvinnosaken i anslutning till de välkända orden: "Vi kunna aldrig göra så mycket för en stor sak, som en stor sak kan göra för oss." "Samma don" uppfördes på ett synnerligen förtjänstfullt sätt och tycktes göra ett djupt intryck på de närvarande. Senare föredrog av fru Aagot Poignant några glada Frödingsbitar. Det hela avslutades med te och smörgåsar, som serverades vid bord, prydda med svenska flaggor samt blommor och flaggor i rösträttens färger.

Borlänge-St. Tuna F. K. P. R. anordnade söndagen den 16 april en aftonunderhållning i kommunala mellanskolans högtids-sal till förmån för Stora Tuna barnhem och föreningens kassa. Programmet upptog först en del anslående och väl utförda musiknummer samt några sångnummer av elever vid skolan. Fröken Signe Fridholm höll så ett föredrag över ämnet barna- och vår största rikedom. Det allvarsfulla och av varm och innerlig känsla burna föredraget mottogs med hjärtliga applåder. Slutnumret och desslikes huvudnumret på programmet var "Gästuppträdande av fru Alegretta Wagnerschnitzel och hennes musikaliska underbarn i Haydns barnsymfoni". Utförandet var det bästa, och orkestern avtackades med ett lika välförtjänt som starkt bifall. Behållningen blev 163 kr. 60 öre, som fördelades mellan barnhemets och föreningens kassa.

Brunskogs F. K. P. R. hade annandag påsk enskilt möte hos fru Emilia Nykvist, Solvik. Alla medlemmar, utom några få — med laga förfall — hade infunnit sig, och fröken Brita Crona från Arvika, som biträdd till föreningens start, var närvarande som hedersgäst. På Solvik i strålände solskensväder, med solskenshumör och gemensamma intressen blev föreningens första samkväm i dubbel bemärkelse en fullständig vårfest, med tal och uppläsningar av fruarna Carling och Fryksenius samt fröken Crona. Dessutom sång och folkmusik. Fru Nykvist förhöjde feststämningen betydligt med att bjuda samtliga på kaffe. Litteratur och föreningsmärken hade en strykande åtgång, och föreningen förstärktes med 7 nya medlemmar.

Falkenbergs F. K. P. R. höll i mars sitt årsmöte. Styrelse- och revisionsberättelser-

na upplästes, och ansvarsfrihet beviljades. Den förutvarande styrelsen återvaldes i sin helhet och består sålunda av fru Jisca Jacobson, ordförande, fru Clara Andersson, kassör, fröken Ellen Nilsson, sekreterare och pressombud. Övriga ledamöter: fruarna Amy Örtenblad, Gerda Jerlov, Alma Bergström och Josefine Carlsson samt fröken Clara Erlandsson. Till revisorer utsågos fröknarna Elsa Thune och Sanna Blåberg med fru Aurora Stenström och fröken Tekla Fältström som suppleanter. Föreningen beslöt att göra den ändringen i sina stadgar att årsmötet hålles i januari i stället för i mars. Detta beslut kan dock ej träda i kraft, förrän det varit före på ännu ett ordinarie möte. Lördagen den 8 april hade F. K. P. R. anordnat fest i teatersalongen. Festen hade vunnit rätt stor tillslutning, och publiken senterade livligt de olika nummer, som det rikhaltiga programmet bjöd på. Efter några musiknummer av en trio hölls hälsningstal av fru Jisca Jacobson, som bland annat erinrade om de åtgärder, som vidtagits i Amerika för kvinnorösträttens införande där. Detta ämne behandlades vidare i ett föredrag av fru Hertzman-Ericson, vilket upplästes av fröken Clara Hellgren. Vidare utfördes solosång på ett förtjänstfullt sätt av fröken Anna Andersson. Ett par enaktare Stackars mammar och Damerna Anti uppfördes dessutom av amatörer och gingo båda med liv och fart.

Falu F. K. P. R. och F. K. P. R:s diskussionsklubb hade onsdagen den 29 mars ordinarie vårmöten, varvid ansvarsfrihet beviljades de respektive styrelserna. Ordföranden uppläste delar av protokollet från centralstyrelsemötet. Efter förhandlingarnas slut höll friherrinnan Ellen Palmstierna ett fängslande föredrag om Kvinnorna och fredsarbetet, till stor del byggt på egna erfarenheter och intryck från det aktiva deltagandet i detta arbete. Under det samkväm, som följde efter supén, utfördes musik av fröken Gerda Martin, och föredrog franska romanser av fröken Ingrid Wikström. Flera nya medlemmar anmälde sig.

Färila F. K. P. R. höll den 30 april sitt årsmöte å kommunalhuset. Räkenskaperna granskades, och ansvarsfrihet beviljades styrelsen. Ordföranden talade om vikten av sammanhållning och enighet. Varje medlem har sin plats att fylla, sin uppgift att lösa. En av medlemmarna talade om vikten av personlig agitation och uppmanade medlemmarna att var för sig värva en ny medlem, då föreningen strax skulle fördubblas. Till sist beslöts anordna en aftonunderhållning med ett agitationsföredrag.

Hälsingborgs F. K. P. R. hade under februari-mars tillsammans med därvarande krets av Fredrika-Bremer-Förbundet anordnat en serie av 10 föreläsningar över sociala frågor. Lokal hade välvilligt upplåtits i stadens vackra rådhus. Föreläsare voro 1) domprosten M. Pfannenstill om Vår tids sedliga problem, 2) jur. kand. Ester Hofvander-Sandberg, Äktenskaps ingående och upplösning, 3) kyrkoherde O. Levan, Den sociala betydelsen av vår utbildningssträvanden, 4) docenten E. Sommarin, Sveriges nationalförmögenhet, inkomstfördelningen i samhället, 5) pastor Aug. Wirén, Till frågan om brottslighetens sociala orsaker, 6) kyrkoherde H. Isberg, Förebyggande fattigvård, 7) professor S. Ribbing, Rashygien, 8) docenten G. A. Jæderholm, De första barnaärens betydelse för karaktärsutvecklingen, 9) kapten J. G. Thulin, Behöver vårt folk ordnad kroppslig utbildning, gymnastik, lek, idrott, 10) fru M. Anholm, Lagstiftningen i de tre nordiska länderna angående utom äktenskapet födda barn.

Den 8 mars hade F. K. P. R. möte med anledning av det förestående landstingsva-

Riks 2550

Allm. 6296

La fleupiste
Kgl. Hofblomsterhandel
Malmstorgsgatan 6, Stockholm

På Göteborgs F. K. P. R:s förlag

utkommer inom kort

STATSMINISTERNES DÖTTRAR Skådespel i tre akter av **Frigga Carlberg.**

Pris 75 öre.

Rekvisitioner ställas till fröken *Hildur Öjer*, Göteborg 1.

let. Efter ett par kortare anföranden beslöts att energiskt agitera för att kvinnorna skulle begagna sin rösträtt. Det beslöts att till varje röstberättigad kvinna i staden sända en uppmaning att — helst personligen — deltaga i valet. Var och en skulle få uppgift på hur många röster hon hade, och därjämte skulle en kort redogörelse för landstingets arbete bifogas. Uppskandlet av röstetalen i röstlängden och skrivarbetet gjordes av styrelsemedlemmarna med hjälp av andra intresserade. Detta sätt att söka påverka varje röstberättigad tycktes ha gjort nytta, ity att det ovanligt stora antalet kvinnliga väljare omtalades av olika ortstidningar, i en t. o. m. under rubriken "Kjortelvägen".

Jönköpings F. K. P. R. hade måst uppskjuta sitt årsmöte till den 4 april, och omnämndes detta av ordföranden vid mötets öppnande. En kortare uppgift om arbetet under året lämnades, varefter års- och revisionsberättelserna upplästes. Därefter skreds till val och omvaldes i tur avgående styrelseledamöterna fru Holmquist, Vennberg samt fröken Wigh. Suppleanterna, fru Schartau och fröken Dahlman omvaldes, likaså revisorer fru Karnell och fröken Sjöstrand. Årsberättelsen utbjöds till försäljning efter 15 öre per ex. Förslag väcktes om anordnande av en Sigurdsafton av fru A. Erichson, som under den korta tid hon här verkat gjort sig mycket omtyckt. De närvarande tillstyrkte förslaget och uppdrogs åt styrelsen att närmare bestyra därmed.

Kopparbergs F. K. P. R. firade söndagen den 9 april sitt 10-årsmöte med ett enkelt men stämningsfullt samkväm hos ordföranden, fröken Maja Forsslund. Genom 10-årsberättelsen gav ordföranden en klar och belysande redogörelse för det arbete, som av föreningen utförts under de gångna åren. Av densamma framgick att genom föreningens initiativ 11 olika kommunala uppdrag anförtratts kvinnor, nämligen medlemskap av fattigvårdsstyrelsen, skolrådet, pensionsnämnden, livsmedelsnämnden och föreläsningföreningens styrelse. Under de båda sista åren har bedrivits ett rätt omfattande hjälparbete, dels genom anskaffande av kläder åt fattiga barn och dels genom utdelning av kontanta bidrag och matvaror till barnrika familjer. Föreningens medlemsantal är nu 60. Till trevanden vid mötet bidrog särskilt några unga medlemmar av flickklubben genom att på ett utmärkt sätt uppföra en liten vacker pjäs från Linnés ungdom: I Stenbrohult, av Anna M. Roos. Fröknarna Ridderström, fru Löf samt flickklubben sjöng duetter och körsång. Fröken Forsslund, som denna gång liksom vid många andra tillfällen upplätit sitt hem för den "hemlösa" rösträttsföreningen är värd ett varmt tack därför, ävensom för sitt 10-åriga nitiska arbete som ordförande.

Malungs F. K. P. R. hade den 26 april ordinarie sammanträde. Efter sång och hälsningstal upplästes års- och revisionsberättelserna, vilka med tacksamhet godkändes. Ansvarsfrihet beviljades styrelsen. V. U:s cirkulär 112-113 diskuterades m. fl. ärenden.

Motala F. K. P. R., som under det ordinarie vintermötet väljer sina funktionärer, återvalde i styrelsen fru Margit Holmgren-Ekman, fru Signe Thörnqvist, fröknarna Elin Wallén och Elli Wijkmark samt nyvalde fröken Erika Häckner. Till revisorer omvaldes fru Theorin och fröken Gustafson med fru Löfman och fröken Flodman

Ellen Ahlberg6 STUREGATAN 6
STOCKHOLM

Allm. Telefon 12776.

Stort lager av

Borstar, Kammar, Tvål, Parfym m. m.

KOOPERATIVA LIV

försäkrings-**FOLKET** beviljar liv-
anstalten **FOLKET** försäkringar
alla slag. Adress Box 233. Bliv ombud!
H. K. VASAGATAN 6.

Insätt Edra besparingar

i, A.-B. NYA BANKEN.

som suppleanter. Centralstyrelsemedlemmar blevo fru Ekman, ordinarie och fröken Wijmark, ersättare. I mars och på inbjudan av F. K. P. R. höll fru Anna Bugge-Wicksell offentligt föredrag om *Fredsarbetet under kriget*. Föredraget, som gjorde det starkaste intryck, gav en sällsamt klar uppfattning av detta arbetes medel, mål och styrka. I april har F. K. P. R. att anteckna sitt årsmöte. Länsförbundets livsuppgifter diskuterades, och de olika cirku-lärföräldrarna besvarades med enhälligt ja. I omsorgen om föreningarnas medlemsantal och antalet prenumeranter på tidningen Rösträtt för Kvinnor deltar Motala F. K. P. R. varmt och kraftigt. Föreningens beslöt att anskaffa såväl ett standar som också en föreningens anslagstavla. Innevarande månad har också F. K. P. R. tillsammans med Vita Bandet arbetat för husmoderskurser med sådan framgång, att kurser nu äro annonserade att börja redan i maj månad. Allmänhetens intresse visade sig stort bland annat genom under fjorton dagar tecknade frivilliga bidrag av 272 kronor.

Mölnlycke F. K. P. R. hade den 11 april ordinarie årsmöte. Ordföranden fru Ninnie Vahlborg-Elgeskog, hälsade de närvarande välkomna, varefter hon i ett intressant och förfärande redogjorde för den kvinnliga rösträttsrörelsens historia. Efter föreningsärendena bjöds på vacker sång av fru Elgeskog och fröknarna Severinson, samt en del uppläsningar ur L. K. P. R:s rösträttslitteratur, varefter en av föreningens manliga medlemmar, fl. kand. V. Aurell, talade vackert och stämmningsfullt om kvinnan. Flera nya medlemmar ingingo i föreningen. Ett angenämt samkväm följde därefter.

Söderköpings F. K. P. R. höll tisdagen den 11 april årsmöte med samkväm å Hushållsskolan. Efter års- och revisionsberättelsens uppläsning beviljades decharge åt styrelsen. Att vid blivande sammarmöte i Strängnäs representera föreningen utsågs fru Malla Grönlund. Efter tedrickningen redogjorde fröken Bea Walgren för senaste centralstyrelsemöte.

Sölvesborgs F. K. P. R. hade den 10 april sitt ordinarie årsmöte, då års- och revisionsberättelserna föredrogs och ansvarsfrihet beviljades. Av årsberättelsen framgick, att styrelsen nedlagt stort arbete på att hålla medlemsantalet uppe vid det vanliga, dessutom hade Kvinnornas uppbåd fått mycken hjälp både med pengar och arbete. Vid mötet talade fru Tonning om De danska kvinnornas seger. Föredraget gav en vacker och livfull skildring av hur Danmarks kvinnor flugo sin medborgarrätt och frambars en varm önskan att Sveriges kvinnor snart måtte stå vid samma mål. Efter föredraget vidtog samkväm, då fröken Anna Jönsson föredrog några dikter av Oscar Stjerne, som mottogs med stor tacksamhet av de närvarande.

Vetlanda F. K. P. R. hade den 21 mars sitt ordinarie halvårssammanträde. I kort-het redogjordes för föreningens verksamhet under det gångna året. Revisionsberättelsen föredrogs och godkändes, och styrelsen beviljades full ansvarsfrihet. Årsavgifterna upptogs, och en rätt lång överläggning hölls angående anordnandet av en soaré. Den berämda soarén hölls den 8 april å Nya godtemplarsalen. Fru Alma Eichorn från Jönköping föredrog på ett ypperligt sätt några bitar av Sigurd och belönades av den fulltaliga publiken med ihållande applåder. Fru Therese Lindh, ackompanjerad av fröken Gunhild Lindberg, sjöng vackert och känsligt ett par sånger, vilka också livligt senterades. Till sist spelades alldeles utmärkt av amatörer, Frigga Carlbergs När begreppen klarna. Alla voro ense om, att det varit en mycket angenäm afton och behållningen, som tillföll föreningen, var också ganska god.

Växjö F. K. P. R. anordnade i april ett sällskapspektakel å stadens teater med typer från 1850-talet och dräkterna lånade från Skansen. Tillslutningen drog tvänne kvällar fullsatt salong, och tidningarna bestodo amplos lovord. Nettobehållningen

Norra Bosättningsaffären

21 NORRTULLSGATAN 21
2:dra huset från Odenplan.

Lager av

Glas-, Porslin- o. Husgerädsartiklar.

Allm. Tel. 153 53.

HOTELL VICTORIA

Norra Smedjegat. 14, (Hörnet av Herkulesg.)
Stockholms äldsta, billigaste och mest välkända
privathotell. Tyst och fridfullt läge strax vid
Brunkebergs- och Gustaf Adolfs torg. Elek-
triskt ljus o. telefon i rummen.

Vördsamt Fru Greta Schubert.

Post- o. Telegrafadr. HOTELL VICTORIA. Riks 53. Allm. 66 57.

överlämnades till Röda korsets lokalavdelning, åtföljd av F. K. P. R:s villkor: att beloppet skulle tills vidare deponeras som grundfond för framtida inköp av en ambulansvagn, stationerad i Växjö, men med villkorlig nyttjanderätt såväl för stadens som landsbygdens befolkning vid sjuktransporter även i fredstid. En oförutsedd lycklig omständighet fogade det så, att en mecenat fann idén beaktansvärd och frukostigt ställde erforderlig summa till förfogande för vagnens ofördröjligen inköp. Den prydliga och bekväma ambulansvagnen är nu anländ, och stationerad hos stadens express, tillgänglig mot bestämd taxa, såväl för inom staden boende, som för omgivande landsbygd.

Åtvidabergs F. K. P. R. hade den 3 april ordinarie vårsammanträde, varvid arbetsplan för kommande hösttermin diskuterades och delvis bestämdes. Ordinarie höst-sammanträdet bestämdes till början av september. På dessa skall val av styrelse för kommande arbetsår — från valdagen räknat — ske. Två offentliga möten beslöts att anordnas under höstens lopp. En av styrelsens medlemmar fick i uppdrag att till föreläsningssällskapet hemställa om att föreningen skulle kalla en kvinnlig föreläsare att tala över ett socialt ämne. Vidare beslöts anordna en social diskussions-krets, och ledarinnan för denna utsågs. Ett förslag om anskaffande av en egen anslagstavla antogs enhälligt. Söndagen den 16 april anordnades en aftonunderhållning med musik, sång, deklamation och "levande bilder". Kl. 4 var barnföreställning — generalrepetition — som besöktes av omkring 450 barn. Kvällens föreställning hade lockat överfullt hus. Då barnföreställningen betäckte omkostnaderna, kunde föreningen glädja sig åt en ganska god tillökning i kassan. Hela behållningen tillföll föreningens föredragsfond.

»Statsministerns döttrar» uppförd i Varberg.

Lördagen den 6 maj hade Varbergs F. K. P. R. det stora nöjet att som sina gäster få mottaga Göteborgs F. K. P. R:s teater-amatörsällskap med fröken Hildur Öijer som ledarinna. Sällskapet, bestående av 5 herrar och 4 damer, utförde å härvarande teater fru Frigga Carlbergs senaste rösträttspjäs "Statsministerns döttrar" på ett sätt, som ingalunda jävade ryktet om det entusiastiska emottagande de fått i Göteborg både av publik och press. Stycket, skådespel i 3 akter, vimlar av roliga infall, och de "snärtar" som förekomma äro av fru Carlbergs kända älskvärda slag. — Samtliga roller utfördes — från statsministerns till yngsta notariens — för att ej förglömma statsrådens "ljuvt kvinnliga" — riktigt "con amore".

Stycket lämpar sig också utmärkt för högläsning med fördelade roller, och för de föreningar, som kunna spela det, är det en god hjälp att samtliga 3 akterna spelas utan scenförändring.

På samma gång det på det varmaste rekommenderas be vi till amatörgruppen få offentligt uttala vår djupt kända tacksamhet.

Varbergs F. K. P. R.

»Mobilisering.»

Vid Söderköpings F. K. P. R:s 10-årsfest den 15 maj uppfördes en ny rösträttspjäs, Mobilisering, i 2 akter med 3 huvudroller och 2 biroller. Den kan nu hyras mot en avgift av 2 kr. hos fru Malla Grönlund, Söderköping, och rekvireras pr postförskott.

HELFRID JOHANSSON

FÄRG-, KEMIKALIE- & PARFYMAFFÄR - Birger Jarlsgratan 29, Stockholm

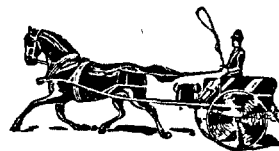
Välsorterat lager av Sjukvårdsartiklar, Kammar, Spegel, Borstar, Hår- & Munvatten, Hand-crème och Tinkturer, Tvål, Såpa och alla slags Putsmedel.

Rikstel. 685. Sthlmstel. 8318.

Telefonorder exp. omgående.

Lika bra och bättre än de bästa utländska i afseende å konstruktion, hållbarhet, samt lätt och tyst gång. Prisbilliga. Obs! Förmåliga afbetalningsvillkor.

Arvika Vagnfabrik, Arvika.

Sveriges största fabrik för tillverkning av alla sorters lyx- och arbetskädon

Utställning: David Bagaresgata 1, Sthlm. Priskurant på begäran. Riks t. Arvika 87, Sthlm 4544.

Begär priskurant även å Kullageraxlar.

Damfriseringen

48 ODENGATAN 48

Rekommenderar sin kamning och ondulation m. m.

Brudklädsel arrangeras smakfullt och billigt. Kamning i hemmen.

Vördsamt

A. T. 12920.

ANNA TROLLE.

Mer och mer

övertygas den ärade allmänheten om att VYV-TVÅLEN är den förnämsta bland tvålar.

VYV-TVÅLEN säljes i varje välsorterad parfym- och herrekliperingsaffär.

Österlin & Ulrikssons Kem.-Tekn. Fabrik YSTAD.

Ett standar till Stockholms F.K.P.R.

Samling är vår lösen och som ett tecken på den enande tanken har redan en del av L. K. P. R:s lokalföreningar anskaffat sig ett eget standar. Dessa standar, prydda med vårt rösträttstecken, skola symbolisera vårt hopp, till dess att vi bära dem på segerns dag. Stockholmsföreningen söker åstadkomma åt sig ett dylikt tecken. Må varje medlem med ett bidrag, om än aldrig så litet, medverka till anskaffande av vårt standar!

Bidrag lämnas på Rösträttsbyrån, Lästmakaregatan 6, där även insamlingslistor kunna hämtas.

Styrelsen för Föreningen för kvinnans politiska rösträtt i Stockholm.

Årsavgifterna till Stockholms

F. K. P. R.

Styrelsen för Stockholms F. K. P. R. har beslutat att till de medlemmar, som ännu ej inbetalat sin medlemsavgift, sända en person att upptaga den, varvid 10 öre extra debiteras i omkostnadsavgift (lika mycket som en postanvisning skulle kostat). Detta gäller icke 50-öres avgifterna.

Rygghållare

"Perfekt"

Den är oumbärlig för varje ung flicka med anlag för framåtlutande gång.

Uppgiv ålder!

Pris pr st.

4.50.

Till landsorten mot postförskott + porto.

BUTTERICKS MÖNSTERAFFÄR

Riks 1726. Drottninggatan 57 Allm. 1410. STOCKHOLM

Skånska Handskmagasinet

Etablerad 1819

42 JÄRNTORSGATAN 42

Allm. Tel. 14168

Välsorteradt lager av in- och utländska Handskar och Vantar.

Parfym och herrekliperingsartiklar m. m. Medlemmar i F. K. P. R. erhålla rabatt.

Louise Blomberg

TVÅL- & PARFYMHANDEL

39 Vesterlånggatan 39

REKOMMENDERAS

Allm. Tel. 2817.

Kammar, Borstar, Svamp m. m.

FRU HEDENSKOGS

Privata Förlossningshem

TROLLHÄTTAN

Rikstel. 145

A. WAHLGREN

SLAKTERI & CHARKUTERI

15 B Nybrogatan 15 B

Riks 3054. Allm. 8880 & 23052

FILIAL:

17 Storgatan 17

CHARKUTERI

Riks 8194

Allm. 8865

Till landsorten ferm expedition.

Hotel d'Angleterre

Drottninggatan 6

STOCKHOLM

Rikstel. 2142 och 2164

REKOMMENDERAS.

Stöd arbetet för kvinnans politiska rösträtt genom att ingå som medlem i närmaste rösträttsförening och genom att prenumerera på Rösträtt för Kvinnor.